

Komité for integreringstiltak – Kvinner i forskning

Referat

fra møte tirsdag 16. juni 2009

Sted:

Strand hotell, Bergen

Til stede:

Professor Gerd Bjørhovde, UiT (leder)
Fakultetsdirektør Karen-Lise Scheie Knudsen, UiA
Førsteamanuensis Eva Skærbæk, Hi 
Spesialrådgiver Gunnar Bolstad, Norges forskningsråd
Professor Kjell Bratbergsengen, NTNU
Direktør Maria Grönroos, KILDEN (observatør)
Seniorrådgiver Unni Sandsdalen, KD (observatør)

Fra sekretariatet:

Seniorrådgiver Linda M. Rustad
Seniorrådgiver Mari S. Rigstad

Forfall:

Konserndirektør Ernst H. Kristiansen, SINTEF
Student Helene Bustad Johannessen, StL

Referat skrevet: 24.6.2009

Referat godkjent: 11.8.2009

Mandag 15. juni var avsatt til møter med henholdsvis Høgskolen i Bergen (HiB) og Christian Michelsen Institute (CMI). Tirsdag 16. juni ble det avholdt ordinært komitémøte på Strand hotell i Bergen.

SAKLISTE

Saker:	
Kif 13/09	Godkjenning av innkalling og sakliste
Kif 14/09	Referat fra siste møte
Kif 15/09	Referat- og orienteringssaker
Kif 16/09	Møteplan
Kif 17/09	Studie av instituttsektoren
Kif 18/09	”Beste praksis” – forskningsledelse (katalog)
Kif 19/09	Konferanse om likestilling for instituttsektoren
Kif 20/09	Regnskap og budsjett
Kif 21/09	Forskerbasen – finansiering av forprosjekt
Kif 22/09	Oppfølging av dialogen mellom Sveits og Norge

Kif 23/09	Likestillingsprisen 2009 og rapportering Likestillingsprisen 2007
Kif 24/09	Forskningsmeldingen
Kif 25/09	Kif-komiteens fremtid
Kif 26/09	Seminar Kvinner og ledelse – henvendelse fra UHRs forskningsutvalg
Kif 27/09	Møtene med HiB og Christian Michelsen Institute
Kif 28/09	Eventuelt

KIF 13/09	Godkjenning av innkalling og sakliste
------------------	--

Det var ingen kommentarer til innkalling og sakliste. Forslag til vedtak ble vedtatt.

Vedtak:

Kif-komiteen godkjenner innkalling og sakliste.

KIF 14/09	Referat fra forrige komitémøte
------------------	---------------------------------------

Referatet fra møtet 24. mars 2009 er godkjent og lagt ut på Ressursbanken. Det var ingen nye kommentarer til referatet.

- Referat fra møte 24. mars 2009 i KIF-komiteen:
<http://kvinneriforskning.no/binfil/download.php?did=5898>

KIF 15/09	Referat- og orienteringssaker
------------------	--------------------------------------

Referat- og orienteringssakene ble lagt frem i møtet.

UHRs publiseringsutvalg har behandlet henvendelse fra Kif/KILDEN der det bes om at registrering av vitenskapelig publisering fordeles på kjønn, og gjøres offentlig tilgjengelig som en egen kolonne i statistikken. Utvalget behandlet denne henvendelsen på sitt møte 19. mai og vedtok å be om at dette gjøres. Det ble kommentert at det ikke nødvendigvis er lett å skille mellom kvinner og menn (utenlandske navn).

Maria Grönroos viste frem en ny poster som markedsfører Ressursbanken. Posteren tas med på konferanser. Mange av møtedeltakerne ønsket poster til sin arbeidsplass.

Forslag til vedtak vedtatt.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Brev fra Kif-komiteen til UHRs publiseringsutvalg (06.05.09): *Registrering av vitenskapelig publisering fordelt på kjønn* (vedlagt – vedlegg 1)

Vedtak:

Kif-komiteen tar sakene til orientering/etterretning.

KIF 16/09	Møteplan
------------------	-----------------

Komiteen forberedte også møtene med NOKUT og statsråden. Følgende deltar på møtet med NOKUT: Gerd Bjørhovde, Maria Grönroos, Unni Sandsdalen, Karen-Lise S. Knudsen, Kjell Bratbergsgengen, Linda Rustad og Mari S. Rigstad. I tillegg blir Eva Skærbæk med på møtet med statsråden. Sekretæren undersøker om Ernst Kristiansen blir med på møtene.

- 19. juni kl. 10: Møte med NOKUT (i NOKUTs lokaler): direktør Terje Mørland og styreleder Petter Aaslestad.
- 19. juni kl. 13: Møte med Minister for høyere utdanning og forskning Tora Aasland.
- 3. – 4. september: Komitémøte i Stavanger, inkludert møter med Universitetet i Stavanger og IRIS. Karen-Lise S. Knudsen har forfall. Gunnar Bolstad kan delta én av dagene. Avventer eventuell ny studentrepresentant. Komiteen har ellers ingenting i mot om Helene Bustad Johannessen fortsetter hvis studentorganisasjonene finner det mest hensiktsmessig.
- Forskningsinstitutt-konferansen legges til uke 44 i tilknytning til komitémøte.
- Komitémøte, inkludert møte med Oslofjord-alliansen (hvis mulig) i slutten av oktober (forslag om uke 44 – fortrinnsvis 30. oktober).
- Workshop med samarbeidsgruppen fra Sveits: 3. – 4. desember 2009
- 2. desember, ev. morgen 3. desember: settes av til å lage utkast til innstilling Likestillingsprisen – gjelder arbeidsgruppen.
- Komitémøte i etterkant av fristen til Likestillingsprisen – fredag 8. januar 2009.
- Uke 12 i 2010: siste komitémøte i Tromsø.

Andre møter hvor komiteen vil/kan være representert:

- 25. – 26. juni 2009: EPWS generalforsamling, i Brussel. Gerd Bjørhovde deltar og skal bl.a. presentere poster om Ressursbanken.
- 5. – 8. august 2009: 6th European Conference on Gender Equality in Higher Education, Stockholm (se: <https://www.delegia.com/app/attendee/default.asp?PageId=3142&MenuItemId=2628>). Det er sendt inn abstract fra Kif som har blitt godkjent. Gerd Bjørhovde og Eva Skærbæk deltar. Andre deltar også fra Norge; bl.a. fra UiB, LUN. Gerd Bjørhovde har blitt spurt om Norge kan ta ansvaret for konferansen i 2011 (Liisa Huusu). Dette er etter nåværende komités virketid, uansett bør det være en institusjon som er hovedarrangør.

- 3. september 2009: Gerd Bjørhovde invitert til Bonn for å holde ”dinner speech” for en likestillingskommisjon nedsatt av den tyske regjeringen.

Forskerforbundet har henvendt seg til Kif-komiteen og bedt om et møte for å diskutere et eventuelt samarbeid. Gerd Bjørhovde foreslår dato for møte – Forskerforbundet får lenke til rapport.

Sekretæren sender egen mail med informasjon om møteagendaen til komiteen.

Vedtak:

Kif-komiteen vedtar møteplanen som diskutert i møtet.

Kif 17/09	Studie av instituttsektoren
------------------	------------------------------------

Det ble orientert om status for KiF-prosjektet *Kvinnens karrieremuligheter i instituttsektoren* som Institutt for samfunnsforskning (ISF) utreder på oppdrag fra komiteen. Aagot Storvik er prosjektleder. ISF har utarbeidet et notat som ble ettersendt til møtet. Linda Rustad orienterte også om utkast til spørreskjema som ISF har sendt til sekretariatet.

Forslag til vedtak ble vedtatt.

Saksdokumenter/nettsteder:

- ISF-notat om status for arbeidet med Kif-prosjektet *Kvinnens karrieremuligheter i instituttsektoren* (ble ettersendt)

Vedtak:

Kif-komiteen tar saken til orientering.

Kif 18/09	”Beste praksis” – forskningsledelse (katalog)
------------------	--

Kif-komiteen besluttet på sitt forrige møte at det skulle lages en publikasjon/katalog, med portrettintervjuer av forskningsledere som hadde økt kjønnsbalansen i forskningsmiljøet. Forskningslederne skulle være innenfor tradisjonelt mannsdominerte fagområder. Komiteen avsatte 500 000 kroner til prosjektet.

Sekretariatet sendte en henvendelse til ledelsen ved samtlige UH-institusjoner og forskningsinstitutter. Fristen for å sende inn forslag var satt til 27. april, men ble så forlenget til 31. mai. Henvendelsen ble også sendt til LUN-nettverket, og her ble det også tatt telefonisk kontakt. I tillegg har prosjektet vært annonsert på Ressursbanken, og det ble satt inn egen annonse i Forskerforum. Responsen har vært liten (se vedlegg). Det trenger ikke bety at det ikke finnes gode eksempler i miljøene. Katalogens målgruppe bør fortsatt være forskningsledere, og publikasjonen bør fortsatt fokusere på hva forskningsledere kan gjøre for å styrke kjønnsbalansen.

Sekretariatet skisserte to alternativer:

1. Prosjektet starter som planlagt, men i tillegg til portrettintervjuer suppleres katalogen med tiltak ledelsen kan ta i bruk for å styrke kvinners stilling i sektoren, for eksempel startpakker, ideer om utlysningstekst m.m. Her kan det hentes konkrete eksempler fra sektorene. Vi begynner med de gode eksemplene som sektoren har meldt inn. (jf vedlegg), og anvender dem som piloter. Parallelt jobbes det med å hente inn gode eksempler på tiltak (her har Ressursbanken allerede samlet inn en lang liste over tiltak). Hvis det likevel skulle vise seg at materiale er for ”tynt” for en publikasjon, kan intervjuene bli gode saker for Ressursbanken. Endelig avgjørelse tas innen utgangen av september. I og med at prosessen blir noe annerledes enn opprinnelig tenkt, vil den ikke kunne bli ferdig til nyttår slik planen var. Isteden kan den ferdigstilles til komiteens siste møte i mars/april 2010.
2. Ressursbanken lager en nettversjon av portretter over forskningsledere som har tatt grep for å øke kjønnsbalansen i sitt miljø. Det kan for eksempel lages ett intervju pr måned. Man kan for eksempel vurdere å lage noe á la KILDENs portretter.no eller nøye seg med et eget ”månedens navn” på Ressursbanken. En eventuelt ny komité får ta stilling til om de ønsker å lage en papirpublikasjon.

Linda Rustad orienterte om saken. UiB har kommet med et eksempel i etterkant av utsendingen av møteinnkallingen. UiO har også meldt at de har noen gode eksempler. Begynner med to–tre intervjuer. Hvis komiteen går for punkt 2 trengs det en liten ekstrabevilgning til Ressursbanken. En katalog kan være komiteens ”avslutningsdokument”.

Komiteen diskuterte saken. Det ble kommentert at det er lettest å begynne med nettet – det trengs mer tid hvis det skal utvikles en papirversjon. Komiteen mente at det ikke er nødvendig at eksemplene plukkes ut av den enkelte institusjon sentralt. Det gjør at man står friere til å inkludere andre eksempler – også eventuelt innen andre fagområder enn de spesifikt manndominerte. Det ble også vist til at Forskningsrådet har eksempler som kan brukes i en publikasjon: Linda Rustad henvender seg til Forskningsrådet.

Publikasjonen kan være komiteens sluttprodukt. I tillegg til eksempler på gode forskningsmiljøer/-ledelse kan den inneholde ”gode råd” / ”tool kit”, altså et kombinasjonsprodukt. Gode råd kan dessuten summeres opp på ett ark og trykkes opp i en flyer og distribueres.

Forslag til vedtak ble vedtatt.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Oversikt: Katalogen, innkomne eksempler og mulige andre kandidater (vedlagt – vedlegg 2)

Vedtak:

Kif-komiteen ber sekretariatet arbeide videre med en publikasjon om "beste praksis" på bakgrunn av innspillene som fremkom på møtet. Publikasjonen skal foreligge til komiteens siste møte (mars 2010).

Kif 19/09	Konferanse om likestilling for instituttsektoren
------------------	---

På Kif-komiteens forrige møte ble det besluttet å arrangere en konferanse for instituttsektoren og at det bør skje i samarbeid med FFA og Abelia. Dette ble diskutert i et møte 3. april der Inge Jan Henjesand som er sekretær for FFA og ansatt i Abelia var til stede sammen med Bjørhovde, Kristiansen, Grønros og sekretariatet. Konklusjonen i dette møtet var at et slikt samarbeid var ønskelig. Med dette som utgangspunkt sendte Kif-komiteens leder 20. april en henvendelse til styreleder ved FFA og Abelia for å få avklart samarbeidets karakter. Kif-komiteens sekretariat purret opp brevet 7. mai. Samme dag fikk sekretariatet muntlig beskjed om at det fortsatt var ønskelig med et samarbeid, og at Abelia kan bistå med praktisk tilrettelegging i forhold til et slikt arrangement. Sekretariatet ba da om å få en skriftlig tilbakemelding på brevet som ble sendt 20. april. Noen slik tilbakemelding har pr. d.d. ikke kommet. Slik står saken nå.

Kif-komiteen ble bedt om å må ta stilling til videre prosess:

- Siden muligheten for samarbeid med Abelia og FFA ikke er avklart, er det et spørsmål om komiteen i stedet bør henvende seg til hele sektoren, altså både ledelse og forskere, som er interessert i denne typen tematikk. Tankene rundt program kan være de samme, men at målgruppen utvides.
- Kif-komiteen ble også bedt om å finne en dato som passer.
- Komiteen får presentert et utkast til program i neste møte. Fordi det kan være behov for å invitere innledere før den tid, trenger sekretariatet fullmakt til å begynne arbeidet.

Saken ble diskutert. Komiteen ønsker å arrangere konferansen selv om FFA/Abelia eventuelt ikke blir med. Det var enighet om å innrette konferansen mot en bredere målgruppe, dvs. med fokus på aktuelle problemstillinger som er aktuelt for andre enn bare ledelsen, herunder forskere/tillitsvalgte. Når det gjelder utsending av invitasjoner, ble det minnet om at flere departementer sitter med ansvar/interesse i mange av forskningsinstituttene. Dessuten bør også fagforeningene, og da ikke bare Forskerforbundet, få invitasjon.

Det sendes brev til FFA/Abelia der det informeres om komiteens avgjørelse, men at det åpnes for fortsatt samarbeid. Brevet sendes komiteen for kommentarer før det ekspederes.

Programmet bør/kan innbefatte rapportering fra Kifs instituttprosjekter (ISF, NIFU STEP), innlegg fra representant fra forskningsinstitutt, informasjon om nettverk for likestillingsarbeidere – noe også for instituttsektoren? Foredragsholdere må kontaktes før sommeren.

Når det gjelder møtelokaler, tas det kontakt med Forskningsrådet.

Tidspunkt: uke 44.

Forslag til vedtak ble vedtatt.

Vedtak:

Kif-komiteen ber sekretariatet følge opp saken i henhold til komiteens ønsker slik de framkom på møtet.

Kif 20/09	Regnskap og budsjett
------------------	-----------------------------

Kif-komiteens ”ramme” for 2009 er: kr 2 995 211 jf. redegjørelse på forrige komitémøte. I tillegg til dette kommer bevilgningene fra KD og Forskningsrådet på kr 3 mill til sammen. Dette skal imidlertid rekke ut komiteens virketid, dvs. fram til april 2010.

Regnskapsrapporteringen utsettes til septembermøtet. Maria Grönroos foreslo en miniutredning om forskningsfeltet forskning og kjønn. Linda Rustad orienterte om at NIFU STEP har tatt kontakt og foreslått en samkjøring av ulike rapporter. Det er avtalt møte over sommeren: Hva vet vi / hva vet vi ikke noe om?

Forrige komité sikret Ressursbanken i ett år etter komiteens virketid. Dette kan eventuelt nåværende komité gjøre.

Komiteen må tenke aktivt på fornuftig bruk av midlene før komiteen avsluttes.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Regnskap for Kif-komiteen hittil i 2009 (legges fram på møtet i september)

Vedtak:

Kif-komiteen tar saken til orientering og utsetter regnskapsrapporteringen til septembermøtet.

KIF 21/09	Forskerbasen – finansiering av forprosjekt
------------------	---

Forskerbasen ble åpnet juni 1999, og har fram til nå vært et prosjekt under KILDEN. Forskerbasen ble i sin tid delfinansiert av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet. KILDENs mandat inkluderer ikke likestilling i sektoren, så det er ikke naturlig fortsatt å utvikle og drifte forskerbasen. Istedenfor å legge ned basen tok KILDEN kontakt med Senter for likestilling ved UiA i håp om at de kunne være interessert i å overta oppgaven. I den forbindelse ble komiteens sekretariat involvert.

Forskerbasen inneholder informasjon om norske kvinnelige forskere og deres kompetanse, og er et redskap for dem som er på leting etter en bestemt forsker eller en forsker med en bestemt kompetanse. Basen er aktuell for mediene som ofte trenger en ekspert som kan uttale seg, og den er aktuell for de som vil finne en til å veilede, holde foredrag, sitte i faglige råd og utvalg. Ikke minst kan en slik database være til hjelp for å finne aktuelle kandidater til ansettelser i forskningssektoren. For mer informasjon se: <http://www.forskerbasen.no>

Det er i dag registrert nesten 2000 kvinnelige forskere i Forskerbasen, og de fleste fagområder er dekket. Det kommer fortsatt inn nye navn. Forskerbasen har som formål å synliggjøre og gjøre tilgjengelig kvinnelige forskere og deres kompetanse. Den er et nyttig redskap for alle som ønsker å finne fram til fagpersoner. Fordi det er kvinnelige forskere som presenteres på denne måten, er den i tillegg et viktig likestillingstiltak. Slike forskerbaser for kvinner er opprettet i flere andre land.

I møte mellom Senter for likestilling UiA, KILDEN og Kifs sekretariat 7. mai ble det klart at senteret ønsket å rette en søknad om medfinansiering av et forprosjekt (se vedlegg). Utfordringen blir å sikre prosjektet mer varig finansiering. Det vil derfor være viktig at komiteens medlemmer, eventuelt sekretariatet, bistår i arbeidet med å kontakte aktuelle finansieringskilder som KD, BLD og NFR.

Komiteen diskuterte saken. Det ideelle hadde vært hvis FRIDA kunne tilby den informasjon/tilgjengelighet som forskerbasen nå gjøre. Pr. i dag er FRIDA ikke tilstrekkelig funksjonell, i tillegg til at ikke hele sektoren bruker FRIDA ennå. Det vil ta tid før FRIDA har den utstrekning og funksjonalitet som er tilfredsstillende i denne sammenhengen.

Komiteen var enig i at forprosjektet må inkludere møte med FRIDA der det gis innspill og kritikk – funksjonalitet. En samordning med FRIDA – portalløsning mot FRIDA – bør være et mål over tid.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Søknad om midler til forprosjekt (vedlagt – vedlegg 3)

Vedtak:

Kif-komiteen bidrar med finansiering av forprosjektet i tråd med budsjettet i søknaden. Senter for likestilling ved Universitetet i Agder må rapportere om bruken av midlene, samt oppnådd resultat innen 31.12.2009. Kif-komiteen ber om at forprosjektet også vurderer en samordning med FRIDA, eventuelt gjennom en portalløsning.

KIF 22/09	Oppfølging av dialogen mellom Sveits og Norge
------------------	--

Kif-komiteen har tidligere besluttet å følge opp dialogen mellom Norges og Sveits ved å arrangere en mindre workshop i Norge. Det er avsatt midler til dette i budsjettet for 2009. I forbindelse med Kvalitet 2009 hadde Bjørhovde

og sekretariatet et møte med Maya Widmer og Irene Rehmman fra Sveits. I forlengelsen av dette møtet har sekretariatet, sammen med våre sveitsiske kollegaer, kommet fram til følgende forslag:

- seminaret tematiske innhold konsentreres rundt erfaringer, prosesser og tiltak fra Norges forskningsråd og Swiss National Science Foundation. Representantene fra Sveits er blant annet interessert i å se på forbindelsene mellom forskningsrådene og institusjonene.
- Møtet avholdes i Oslo 3. og 4. desember
- For at dette skal bli en workshop er det et poeng at det ikke blir for mange deltakere. Det kommer maks 10 personer fra Sveits.
- Deltakerne fra Sveits betaler selv for reise og opphold.

Sekretariatet har forhørt seg med Norges forskningsråd om interessen av å delta i et slikt arrangement. Tilbakemeldingen er positiv. I den videre prosessen forslår sekretariatet at det nedsettes en arbeidsgruppe der Norges forskningsråd er med. Kif-komiteen får forelagt et utkast til program og deltakerliste i løpet av høsten.

Linda Rustad tar kontakt med Forskningsrådet for å undersøke om Forskningsrådet kan være medarrangør og ta noe av utgiftene (middag).

Deltakerne fra Sveits ønsker blant annet å høre sektorens mening om samarbeidet med Forskningsrådet.

Gerd Bjørhovde kan gi innspill/kommentarer til programmet på mail.

Vedtak:

Kif-komiteen nedsetter følgende arbeidsgruppe som skal forberede workshopen: én person fra Forskningsrådet (eks. Lise Christensen) og Kif-komiteens sekretariat.

KIF 23/09	Likestillingsprisen 2009 og rapportering Likestillingsprisen 2007
------------------	--

Kif-komiteen har i brev av 26.5.2009 mottatt forespørsel fra Kunnskapsdepartementet om å utlyse, vurdere og innstille til Likestillingsprisen 2009. Departementet tar sikte på at statsråden deler ut prisen på Kontaktkonferansen 2010. Departementet ber derfor om at innstillingen sendes departementet i god tid før konferansen.

Kif-komiteen diskuterte saken og oppnevnte en arbeidsgruppe som kan vurdere de søknadene som kommer inn – på tilsvarende måte som det er gjort tidligere.

Sekretariatet har innhentet rapportering fra mottakerne av Likestillingsprisen 2007. Komiteen er ikke fornøyd med Institutt for marin bioteknologi ved UiT sin bruk av prispengene. Komiteen ønsker å formidle dette til KD – inkludert stille spørsmål ved om det bør stilles strengere krav til bruk av prispengene.

Det er et sterkt ønske fra komiteen at Kunnskapsdepartementet overfører prispengene direkte til prisvinnerne. Dette er kommunisert til departementet. Det ble foreslått å be om et saksbehandlermøte mellom komiteen og departementet for å diskutere praksisen.

Første møte i arbeidsgruppen ble avtalt til 2. desember 2009.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Brev fra Kunnskapsdepartementet til Kif-komiteen (26.5.2009): *Statsbudsjettet 2008 Kap 281 post 01 – Tilskudd til likestillingsprisen 2009* (vedlagt – vedlegg 4)
- Rapportering om bruk av midler – NTNU (vedlagt – vedlegg 5)
- Rapportering fra Institutt for marin bioteknologi, UiT, likestillingsprisen 2007 (vedlagt – vedlegg 6)

Vedtak:

1. *Kif-komiteen nedsetter følgende arbeidsgruppe for vurdering av søknader til Likestillingsprisen 2009: Gerd Bjørhovde, Karen-Lise S. Knudsen, Kjell Bratbergsengen, eventuelt Ernst Kristiansen.*
2. *Kif-komiteen tar rapporteringen om bruken av prispengene for 2007 til orientering, men er ikke tilfreds med UiTs (Institutt for marin bioteknologi) bruk av prispengene.*

KIF 24/09	Forskningsmeldingen
------------------	----------------------------

Stortingsmelding nr. 30 (2008–2009) *Klima for forskning* ble lagt fram 24. april i år. Likestilling er integrert i mange av meldingens kapitler, men det kunne vært ønskelig med mer konkretisering, se vedlagte notat. Komiteen bør diskutere nevnte notat og om det kan danne bakgrunn for en henvendelse til Kunnskapsdepartementet, herunder være et tema for møtet med statsråd Aasland 19. juni.

Komiteen diskuterte notatet og foreslo noen små justeringer. Det var enighet om at innspillet tas opp med statsråden på møtet, herunder at notatet kan legges fram.

Saksdokumenter/nettsteder:

- St.meld. nr. 30 (2008–2009) *Klima for forskning*: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kd/dok/regpubl/stmeld/2008-2009/stmeld-nr-30-2008-2009-.html?id=556563>
- Notat: *Forskningsmeldingen – betraktninger og innspill* (vedlagt – vedlegg 7)

Vedtak:

Kif-komiteen tar notatet med vedtatte justeringer med til møtet med statsråden – i tillegg til at det også sendes formelt.

KIF 25/09	Kif-komiteens fremtid
------------------	------------------------------

Kif-komiteen har som kjent en funksjonsperiode som strekker seg til april 2010. Det er m.a.o. mindre enn ett år igjen av virketiden. Komiteen har allerede gitt tilbakemeldinger til Kunnskapsdepartementet om at den mener at det fortsatt er behov for dette tiltaket, senest i brev av 11. mai 2009. Komiteen drøftet hvordan dette skal følges opp videre, herunder møtet med statsråden 19. juni. Komiteen bør også diskutere hvordan den ønsker at ”avslutningen” skal markeres, jf. den første Kif-komiteens sluttrapport.

Komiteen diskuterte innspillet, og pekte blant annet på faren for å få en slags ”gissel-rolle” når det gjelder likestillingsfeltet. Politikerne må ”ville noe” med komiteen. Dette tas opp med statsråden på møtet.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Brev fra Kif-komiteen til Kunnskapsdepartementet (11.5.09):
Innspill til videreføring av arbeidet til Kif-komiteen fra april 2010
(vedlagt – vedlegg 8)

Vedtak:

Kif-komiteen godkjenner vedlagte brev og ber sekretariatet følge opp saken i henhold til komiteens anvisninger.

KIF 26/09	Seminar Kvinner og ledelse – henvendelse fra UHRs forskningsutvalg
------------------	---

Det er meldt interesse fra UHRs forskningsutvalg om et samarbeid med Kif-komiteen om et seminar om kvinner og ledelse. Forskningsutvalget hadde møte 11. juni og behandlet denne saken. Forskningsutvalget vil sende en formell henvendelse til komiteen og be om samarbeid. Referatet fra dette møtet var ikke ferdig og godkjent på tidspunktet for komiteens møte.

Det er to ulike strategier: kvinnelige ledere og likestillingssensitiv ledelse. Kif-komiteen er interessert i et samarbeid uansett hvilket av disse områdene det fokuseres på.

Eva Skærbæk minnet om det danske prosjektet (fra ”Tenketanken”): ledelsesmessig strategi – eksempel på innleder på seminaret.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Brev fra UHRs forskningsutvalg til Kif-komiteen (pt. ikke ferdigstilt)

Vedtak:

Kif-komiteen takker ja til Forskningsutvalgets invitasjon til samarbeid om et seminar om kvinner og ledelse, og ber sekretariatet følge opp saken.

KIF 27/09	Møtene med HiB og Christian Michelsen Institute
------------------	--

Kif-komiteen avholdt møter med Høgskolen i Bergen og Christian Michelsen Institute mandag 15. juni henholdsvis kl. 10–12 (inkludert lunsj) og kl. 14.

Ved Høgskolen i Bergen møtte komiteen rektor Eli Bergsvik, fung. direktør og forskningsdirektør Astrid Bårdgard, utdanningsdirektør Margareth Haagensen, personaldirektør Wenche Sommervold, prodekan Eiliv Olsen (avdeling for lærarutdanning) og sekretær for likestillingsutvalget Rigmor Amble Iversen. På Christian Michelsen Institute møtte komiteen direktør Gunnar Sørbø, kommunikasjonsleder Ingvild Hestad og seniorforsker Hilde Selbervik (tillitsvalgt).

Høgskolen i Bergen (HiB) har ca. 6 500 studenter og 650 tilsatte. Høgskolen har tre avdelinger og er lokalisert på seks ulike steder i Bergen. Høgskolen arbeider med planer om samlokalisering på Kronstad. Bygget skal etter planen stå klart i 2012. Høgskolen har som mål å være den viktigste profesjonshøgskolen på Vestlandet.

Virksomheten ved høgskolen skal ha en faglig aktivitet som særlig tar vare på disse kjerneområdene: teknologi, miljø og nyskaping; helse, omsorg og velferd; kunst, kultur og yrke.

Høgskolen ble etablert i 1994 etter sammenslåing av 6 høgskoler med ulike faglige profiler. Felles for disse høgskolene var tilbud om profesjonsutdanninger innen helse- og sosialfag, ingeniør- og økonomisk-administrativ utdanning, musikkutdanning og lærerutdanning. Fra 1.1.2005 er Statens dykkerskole overført til Høgskolen i Bergen.

Chr. Michelsens Institutt (CMI) ble grunnlagt i 1930. CMI er i dag et av Skandinavias ledende uavhengige institutter for forskning og informasjon innen rettighets- og utviklingsspørsmål. Under ledelse av direktør [Gunnar Sørbø](#) har CMI 40 ansatte forskere hovedsakelig fra fagene [sosialantropologi](#), [samfunnsøkonomi](#) og [statsvitenskap](#).

CMI's geografiske fokus er på [Afrika](#) sør for [Sahara](#), [Sør-](#) og [Sentral-Asia](#) og [Midtøsten](#), og delvis også på [Sør-Amerika](#). Tematisk fokus ligger på fire hovedtemaer: «Rights and development», «Conditions for poverty reduction», «States and societies under pressure», og «Public sector reform».

Komiteen er godt fornøyd med begge møtene. Både HiB og CMI var åpne, positive og godt forberedte. Møtene var nyttige for begge parter.

Saksdokumenter/nettsteder:

- Høgskolen i Bergen: <http://www.hib.no/>
- Christian Michelsen Institute: <http://www.cmi.no/>

Vedtak:

Kif-komiteen tar saken til orientering.

KIF 28/09	Eventuelt
------------------	------------------

Eventuelt ble benyttet til å forberede møtene med henholdsvis NOKUT og statsråden fredag 19. juni.

Med hilsen,

Gerd Bjørhovde (s)
leder

Mari S. Rigstad
sekretær

Vedlegg 1	Kif 15/09 Referat- og orienteringssaker
------------------	--

UNIVERSITETS- OG HØGSKOLERÅDET

The Norwegian Association of Higher Education Institutions

Vår referanse:
09/158-3

Vår dato:
06.05.2009

Registrering av vitenskapelig publisering fordelt på kjønn

Komité for integreringstiltak — kvinner i forskning (Kif-komiteen) er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet blant annet for å øke bevisstheten om kvinners muligheter og plass i forskningen. Komiteens oppnevningsperiode er 2007-2010 (april). Som et ledd i dette arbeidet har vi v ert opptatt av å styrke statistikkgrunnlaget for slik å sikre et bedre utgangspunkt for videre analyse og oppfølgning av tiltak. For eksempel har komiteen innev erende år gitt Institutt for samfunnsforskning i oppdrag å kartlegge forskningsledelse fordelt på kjønn i forskningsinstituttsektoren.

Også KILDEN Informasjonssenter for kj nnforskning, som er en randsone i Norges forskningsråd, er opptatt av å styrke statistikkgrunnlaget fordelt på kjønn. KILDENs oppgave er bl.a.   bidra til bedre dokumentasjon av kj nnforskning i Norge og ser i den forbindelse at en generell utfordring er mangelen på en bevisst holdning til kj nnfordelt grunnlagsdata.

Når KILDEN og Kif-komiteen nå foretar en henvendelse til publiseringsutvalget er det fordi vi ser et åpenbart behov for å forbedre tilgangen på kunnskap om kvinners og menns publiseringsm nstre. Dette er særlig viktig fordi vitenskapelig publisering generelt, og internasjonal publisering spesielt, har blitt et formelt kriterium i kvalitetsvurderingen av forskningen. NIFU STEP har nylig publisert rapporten *Arbeidsvilkår i norsk forskning (9/2009)* hvor de viser at langt færre kvinner enn menn samarbeider med forskere fra andre land, og at forskjellen er signifikant. De konkluderer med at dette kan føre til at kvinner skårer lavere i et akademisk verdsettingshierarki, der nettopp publisering er vesentlig. Det humanistiske fakultetet ved Universitetet i Oslo gjorde i fjor en intern kartlegging over publiseringsm nstre fordelt på kjønn. Det viste seg at kvinner, på tross av at kvinner i mange humanvitenskapelige fagområder er godt representert, har færre vitenskapelige publikasjoner enn menn. På grunnlag av kartleggingen igangsatte ledelsen tiltak for å bedre situasjonen.

I den grad publiseringsutvalget har myndighet til å innvirke på databasen og den statistiske informasjonen om vitenskapelig publisering slik den er gjengitt på DBHs sider, vil Kif-komiteen og KILDEN sterkt oppfordre utvalget til å sørge for at slik publisering er fordelt på kjønn, og gjøres offentlig tilgjengelig som en egen kolonne i statistikken.

Vennlig hilsen

Gerd Bjørhovde (sign)
Leder av Kif-komiteen

Linda M. Rustad
seniorrådgiver for Kif-komiteen

Vedlegg 2 Kif 18/09 ”Beste praksis” – forskningsledelse (katalog)

Katalogen, innkomne eksempler og mulige andre kandidater

	Innkomne forslag (29.mai)	Beskrivelse av miljøet	vurdering
1	SINTEF De har sendt kontaktinformasjon til Byggforsk	Byggforsk er kontaktet, de har stort sett kun kvinner(!) og ønsker seg flere menn. Men avdeling for seismikk og reservoarteologi på petroleum har gått fra ingen kvinner til et lite miljø.	Mulig å gå videre her.
2	UiO CEES (SFF) Søknad med opplysninger	Har fått likestillingsmidler fra NFR og tilsatt en kvinne, intensjon om å etablere en tenure track for kvinner(?) Har mottatt likestillingsmidler sentralt UiO. Kvinneandel på 47,2 % PhD og senior 33,3%. Har etablert overgangstipendier (fra PhD til Post Doc) for unge dyktige kvinner	Mulig å gå videre her
3	Norsk regnesentral	Kvinneandel på 46% på et mannsdominert området (Statistisk Analyse Mønstergjenkjenning og Bildeanalyse) Ingen spesielle tiltak, men et godt miljø, mye fleksibilitet og team kan være en grunn til at kvinner søker seg til dette miljøet	Mulig å gå videre
4	NTNU, IMT Institutt for marinteknologi	Svært dårlig andel kvinner, 0 professor, 0 førstamanuensis, 0 prof II, 12 phd (av 72). Jobber med å få flere jenter på studiet.	Bra at de har gjort noe med studentrekrutteringa, ofte der man må begynne. Men få resultater.
5	NTNU Institutt for materialteknologi	Har klart å få fram et miljø for kvinnelige forskere. Tilsatt 4 kvinnelige professorer bare i år. Ser ut til å ta NTNUs handlingsplan på alvor.	Verd å gå videre med
6	NTNU Med fak	De har laget seminar om likestilling og fokusert på utfordringene med å få flere kvinner i professorstillinger	Litt lite konkret
7	UiT IMAB	Likestillingsprisen 2007	

Vedlegg 3	Kif 21/09 Forskerbasen – finansiering av forprosjekt
------------------	---

Kif-komiteen v/Mari S. Rigstad
Universitets- og høgskolerådet
Pilestredet 46b

0167 Oslo

Dato: 02. juni 2009

Saksbehandler:
Per Kristian Egeberg
per.k.egeberg@uia.no

Besøksadresse: Gimlemoen 25 A
Direkte: 38 14 15 57
Faks: 38 14 12 01

Søknad om midler til forprosjekt.

Det vises til samtaler med medlemmer av Kif-komiteen om utvikling og drift av en database med informasjon om kvinnelige forskere. Senter for likestilling (Sfl) ved Universitet i Agder (http://www.uia.no/no/portaler/om_universitetet/organisasjonen/senter/likestilling) ser på en slik database som et viktig tiltak for å fremme likestilling i akademia, og søker med dette om midler til et forprosjekt.

Forprosjektet skal utvikle/klargjøre/belyse følgende forhold:

- A. Utvikle en argumentasjon for hvorfor en slik database er viktig, til bruk bl.a. i forhold til kilder for finansiering av drift av en slik database
- B. Kartlegge hvordan arbeidet som allerede er utført i regi av Kilden kan videreføres, og inkorporeres i en ny database
- C. Identifisere eventuelt andre eksisterende databaser det kan være aktuelt å hente data fra
- D. Foreslå avgrensinger når det gjelder hvem som skal omfattes av databasen, f.eks. basert på formelle kvalifikasjoner, tilsetningsforhold, sektortilknytting osv.
- E. Foreslå hva slags informasjon databasen skal inneholde, hvordan denne skal innhentes, kvalitetssikres og vedlikeholdes
- F. Kartlegge hvilke utfordringer som foreligger når det gjelder personopplysninger, og hvordan disse utfordringene kan håndteres
- G. Foreslå hvilke tekniske løsninger databasen skal bygge på
- H. Identifisere aktuelle brukere av en slik database, og brukergruppens behov for informasjon, service og tilgjengelighet
- I. Klargjøre rettighetsforhold knyttet til eierskap av databasen og innhold
- J. Utvikle en forretningsmodell for oppbygging, drift og vedlikehold av databasen, inkludert bemanningsplan og budsjetter
- K. Kartlegge aktuelle finansieringskilder
- L. Markedsføre ideen om en slik database for aktuelle finansieringskilder, og kartlegge grunnlaget for permanent drift

Organisering

Senter for likestilling vil være ansvarlig for gjennomføring av forprosjektet. Arbeidet vil bli ledet av seniorrådgiver ved Senter for likestilling Åsta L.H. Einstabland. Det skal etableres en prosjektgruppe på ytterligere 2-3 personer. Det tas sikte på oppstart medio august, og avlevering av endelig rapport 1. desember 2009.

Budsjett og finansiering

I tillegg til 3 månedsverk er det budsjettet med noe reisemidler for kontaktmøter bl.a. med Kilden. Senter for likestilling vil kunne dekke inntil 25% av budsjettet med egne midler.

UTGIFTER						
SENTERETS PERSONALUTGIFTER		Lønn og sos.	Indirekte kostnader	Brutto mnd pers.utgift	Antall mnd	Total kost
	Seniorrådgiver (ltr. 60)	593153	145955	61592	1	61592
	Konsulent (ltr. 51)	505158	145955	54259	2	108519
REISER						
	Kontaktmøte, Oslo 3500 X 4					14000
				SUM KOSTNADER:		184111

INNEKTER						
			Bevilgninger			
			Kif-komiteen			138083
			Senter for likestilling			46028
				SUM INNEKTER:		184111

Det søkes om kr. 138.083,- til gjennomføring av forprosjekt

Senter for likestilling

Vennlig hilsen

Per Kristian Egeberg
Styreleder ved Senter for likestilling

Rektoratet

Vedlegg 4 | Kif 23/09 Likestillingsprisen 2009 og rapportering Likestillingsprisen 2007

Kif-komiteen (kvinner i forskning)
Universitets- og høyskolerådet (UHR)
Pilestredet 46 B
0167 OSLO

Deres ref

Vår ref
200607856-/TJB

Dato
26.05.2009

Statsbudsjettet 2008 Kap 281 post 01 – Tilskudd til likestillingsprisen 2009

Forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland delte ut likestillingsprisen 2008 den 20. januar 2009 ved Kontaktkonferansen. Prisen ble tildelt Universitetet i Bergen (kr 1 000 000) og Norges Handelshøyskole (kr 1 000 000). Likestillingsprisen premierer de beste handlingsplanene og tiltakene rettet mot likestillingsarbeidet ved universitetene og høyskolene. Statsråden ønsker å fortsette dette stimuleringsarbeidet for å bedre kjønnsbalansen i academia. Hun har derfor lansert likestillingsprisen 2009.

På forespørsel fra Kunnskapsdepartementet har Komité for integreringstiltak – Kvinner i forskning (Kif-komiteen) utlyst, vurdert og innstilt til likestillingsprisen 2008. Departementet takker Kif-komiteen for et meget godt og grundig arbeid, og ber Kif-komiteen (Komité for integreringstiltak – Kvinner i forskning 2007–2010) om også å utlyse, vurdere og innstille til likestillingsprisen 2009.

Formål

Likestillingsloven stadfester i § la arbeidsgivers ansvar i forhold til å arbeide aktivt, målrettet og planmessig med likestilling på sin arbeidsplass. Universitetene og høyskolene er pålagt av departementet å utarbeide en handlingsplan for likestilling og tiltak knyttet til denne. Med bakgrunn i ovennevnte fastsetter departementet mål for likestillingsarbeid gjennom tildelingsbrevene som går til universitetene og høyskolene.

For å stimulere og aktivisere institusjonene og gi likestillingsarbeidet en ekstra giv har departementet opprettet et konkret og synlig tiltak i form av en pris på 2 mill. kroner. Prisen er innrettet mot å øke andelen kvinner i vitenskaplige stillinger og derav stimulere til en jevnere kjønnsbalanse i academia.

Prisen er et tilskudd til de ressurser institusjonen selv har satt av til likestilling.

Kif- komiteen kom i sin rapport "Kjønnsbalanse i academia – gylne muligheter" (februar 2007) med en rekke anbefalinger til departementet om videre tiltak for økt kjønnsbalanse i academia. En av anbefalingene tas til følge gjennom å lansere likestillingsprisen.

Utlysning

Departementet ber om at prisen utlyses av Kif-komiteen, gjennom komiteens nettverk og kommunikasjonskanaler i sektoren. Universitetene og høyskolene inviteres til å sende inn allerede eksisterende handlingsplaner og likestillingstiltak til Kif-komiteen. Komiteen skal

vurdere de innsendte handlingsplanene og de korresponderende likestillingstiltakene, og bes så om å avgi en innstilling til departementet. Kif-komiteen får i oppgave å vurdere om prisen skal tilfalle en eller flere institusjoner.

Kunnskapsdepartementet bevilger med 2 mill. kroner til Universitets- og høyskolerådet for tildeling av likestillingsprisen. Beløpet vil bli utbetalt til UHRs arbeidskonto 1644 33 80330.

Prisen skal tildeles i henhold til følgende kriterier og retningslinjer:

1. Prisen skal gå til institusjoner som har gjort en innsats for å styrke kvinner i forskning gjennom sine handlingsplaner for likestilling og oppfølgingen av disse.
2. Institusjonene kan både sende inn institusjonens handlingsplan og enkeltstående planer fra underliggende enheter.
3. Prisen skal styrke oppfølgingen av institusjonenes handlingsplaner og gå til konkrete likestillingstiltak.
4. Det vil bli lagt vekt på om institusjonen kan vise til konkrete tiltak og oppfølging av sine handlingsplaner.
5. Prisen er et nettotilskudd til de ressurser institusjonen selv har satt av handlingsplanen og dens likestillingstiltak. Det må framgå av søknaden hvor mye ressurser institusjonen allerede har satt av til oppfølging av handlingsplanen og konkrete likestillingstiltak.
6. Innsendte handlingsplaner for likestilling må være vedtatt og gjort kjent for å komme med i vurderingen til prisen. Dersom institusjonen har flere markante tiltak som ikke står i institusjonens eller enkeltmiljøers handlingsplan, kan disse også nevnes. Handlingsplaner som er i prosess (ikke ferdigstilte), som ikke er vedtatt av institusjonen, som er utgåtte eller for gamle vil **ikke** kunne bli vurdert.
7. Kif-komiteen skal vurdere om prisen skal gå til en eller flere institusjoner i etterkant av å ha vurdert omfanget og kvaliteten på søknadene.
8. Både universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren kan søke.

Departementet tar sikte på at statsråden deler ut prisen på Kontaktkonferansen 2010. Vi ber om at innstillingen sendes departementet i god tid før konferansen.

Departementet tar forbehold om at departementet selv og Riksrevisjonen kan foreta kontroll med at midlene nyttes etter forutsetningene, jf. Bevilgningsreglementet § 10, 2. ledd og Lov om Riksrevisjonen, § 12. Det tas videre forbehold om at departementet kan kreve tilskuddet helt eller delvis tilbakebetalt dersom det ikke nyttes i samsvar med forutsetningene. Vi ber at regnskap og rapport for bruk av midlene sendes til departementet innen 1. mars 2010.

Departementet ønsker Kif-komiteen lykke til i sitt arbeid med likestillingsprisen 2008 og ser frem til å motta innstillingen.

Med hilsen

Rolf L. Larsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Tone Jeanette Berntsen
førstekonsulent

Rapportering om bruk av midler – NTNU

NTNU hadde den gleden å motta Likestillingsprisen 2007 (1,5 mill). Midlene ble tilført som ekstra midler til NTNUs likestillingsbudsjett for 2008. Fordeling av midlene ble gjort av NTNUs likestillingskomité som vedtok at midlene skulle brukes til startpakker for kvinnelige forskere.

Kvinner som tilsettes i faste vitenskapelige stillinger på mannsdominerte områder, dvs. med under 20 % representasjon av kvinner, kan etter søknad tilbys startpakker på kr. 300 000 – 500 000. Størrelsen på startpakkene kan variere etter hvor utstyrt faget er, eller antall søknader. Er det mange søkere vil beløpet bli 300 000 slik at flest mulige kan få slikt tilbud. I løpet av 2008 fikk 5 kvinnelige forskere tildelt startpakker kr. 300 000 pr søker. Samtlige ble tilsatt i førsteamanuensis-stillinger.

De kvinnelige forskerne ble tilsatt på følgende institutt:

- Institutt for energi og prosessteknikk
- Institutt for matematiske fag
- Institutt for nevromedisin
- Institutt for materialteknologi

Med hilsen

Direktør for organisasjon og informasjon
Trond Singaas

Likestillingsrådgiver
Svandís Benediktsdóttir

RAPPORT FRA INSTITUTT FOR MARIN BIOTEKNOLOGI, NFH

Likestillingsprisen 2007 – rapport fra Institutt for marin bioteknologi

Likestillingsprisen er gått med til:

- Instituttseminar – kroner 130.000,- 12. og 13. mars 2009 – ca 60 deltagere. Faglige presentasjoner fra de ulike fagområdene/forskningsgruppene. Trening for de yngre, det vil si primært stipendiater. Opplæring HMS. Sosialt program med vennskapelig kappestrid mellom forskningsgruppene og to badestamper.
- Reisestøtte
 - Utenlandsopphold kvinnelig Dr. gradsstudent kr 20.000,-
 - Universitetsfinansierte stipendiater/postdoktorer til deltagelse på internasjonale konferanser med presentasjoner kr 50.000,- fordeles etter søknader i 2009. Grunnet uakseptable lave driftsmidler gjennom universitetssystemet.
- Opprettholde/fornye nødvendig laboratorieutstyr utstyr ved instituttet slik at studenter og ansatte kan utføre eksperimenter. (Alle ønsker er fremsatt av kvinnelige ansatte i ulike stillingskategorier, dersom det skulle være viktig).
 - 4 ristemaskiner 42.000,-
 - 3 pH-metere kr 23.000,-
 - Småutstyr geldokumentasjon kr 20.000,-
 - Homogenisator 82.000,-
 - Analysevekt med tilleggsutstyr 100.000,- (ny modell kommer på markedet april 2009).
 - Delfinansiering utstyr våren 2009, sannsynligvis 50 % av et ønsket spektrofotometer 33.000,- (under vurdering).

Til sammen kr 500.000,-.

Statusrapport for Institutt for marin bioteknologi. Instituttet gir undervisning og utfør forskning innen fagområdene fiskehelse, marin bioprospektering og sjømatvitenskap.

- Eksterne midler til sammen ca 150 millioner 2004-08 (ca 85 % fra NFR)
- Fra 21.6 til ca 60 midlertidige årsverk 2002-09 (45 er ekstern finansiert)

Vedlegg 7	Kif-sak 24/09 Forskningsmeldingen
------------------	--

Forskningsmeldingen – betraktninger og innspill

St.meld. nr. 30 *Klima for forskning* markerer at regjeringen er opptatt av å styrke kvinners posisjon i forskningen. Dette gjelder særlig innen MNT-fagene der regjeringen skriver at andelen skal øke (s. 71). Det at meldingen ikke nøyer seg med et eget kapittel om likestilling, men integrerer relevante problemstillinger i enkelte av de øvrige kapitler er en styrke, men kunne vært gjort mer systematisk. Det at mangelen på faste vitenskapelige stillinger løftes fram som en særlig likestillingsutfordring er et eksempel på slik integrering (s.87). Et annet eksempel er meldingens sterke anmodning til Norges forskningsråd om å styrke likestillingsperspektivet i sin dialog med forskningsinstituttene (s. 88). Fordi internasjonalisering så sterkt gjennomsyrrer all forskningspolitikk og i dag er en indikator på kvalitet i forskning, er det beklagelig at likestillingsutfordringene er fraværende i kapittelet om internasjonalisering av forskningen.

Styrkingen av helse og velferdsforskningen er indirekte en måte å bidra til at kvinnelige forskeres muligheter til å forske og å kvalifisere seg i systemet øker. Dette skyldes at helse- og velferdsforskning er fagområder der det tradisjonelt er mange kvinner, kanskje særlig ved de statlige høyskolene. På den annen side er fraværet av fokus på humaniora et eksempel på det motsatte; humaniora representerer fagområder der flertallet av de kvinnelige forskerne ved universitetene befinner seg. I forhold til de tematiske satsningene, og forskningsbevilgningene, er det uansett viktig at de også benyttes strategisk for å styrke kvinners forskningsvilkår. Dette bør markeres både overfor Norges forskningsråd og inngå som en del av institusjonenes ansvar.

Forskningsmeldingen er instrumentell i den forstand at den i større grad legger vekt på resultat og nytte enn på forskningens egenverdi. Det skal legges sterkere vekt på effektiv ressursutnyttelse, og det skal utvikles indikatorer som gjør det mulig å se forbindelser mellom mål, resultat og gjennomføring. I denne sammenhengen er det viktig at ikke bare målet om kjønnsbalanse inngår, men også at de mer kvalitative aspektene ved forskningsvilkårene tematiseres. Det å skape attraktive vilkår for forskerne, kvalifiseringsmuligheter og å skape motivasjon til å forske lar seg vanskelig putte i kvantifiserbare mål.

Forskningsmeldingen diskuterer behovet for økt strategisk kapasitet på institusjonene (punkt 9.3.3). Det er interessante problemstillinger som reises, blant annet spørsmålet om hvilke områder det er behov for, og legitimt, med større nasjonal styring enn det vi har i dag. Likestilling er et eksempel på et slikt felt der det i større grad bør utøves nasjonal styring. Ved å ta til orde for å utvikle en insentivordning for å øke kvinneandelen i høyere vitenskapelige stillinger i MNT-fagene, og å innlemme en slik ordning i finansieringssystemet, viser regjeringen at den ikke er fremmed for å foreta nasjonale grep. Et ytterligere grep vil være å utvikle nasjonale resultatmål for likestilling. Dette er i tråd med hva den første Kif-komiteen foreslo i sin sluttrapport. Erfaringer fra Sverige viser at resultatmål besluttet av regjeringen har innvirkning på institusjonenes arbeid med å oppnå kjønnsbalanse i forskningen (se *Likestilling i finansieringssystemet for universiteter og høyskoler* Statskonsult 2006/17).

Kapittel 10.3 er viet likestilling i forskningen. Meldingen burde vært tydeligere på at tiltakene som beskrives faktisk skal iverksettes. Uansett har regjeringen nå et sterkt press på seg til å

avsette en betydelig sum midler på statsbudsjettet for 2010 slik at tiltakene raskt kan tre i kraft. Det er en tydelig forventning i sektoren om dette. Av andre tiltak som nevnes er behovet for økt fokus på likestillingskompetanse hos ledere i sektoren, hvilket bør sees i sammenheng med utredning UHR er bedt om å foreta. Meldingen uttrykker også en tydelig forventning om at Norges forskningsråd tar i bruk utarbeidet statistikk for å fremme likestilling. Det er positivt. Forskningsrådets viktige forskningspolitiske rolle tilsier at det er viktig at kjønns- og likestillingsaspektet integreres i evalueringen av Forskningsrådet. Mandatet bør derfor formuleres slik at evalueringen av Forskningsrådets tre roller også sees i et kjønns- og likestillingsperspektiv.

Når det gjelder det videre arbeidet med å implementere tiltakene i meldingen er det viktig at kjønns- og likestillingsaspektet integreres i utredningene, strategiene og øvrige handlinger meldingen genererer.

Vedlegg 8	Kif 25/09 Kif-komiteens fremtid
------------------	--

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
09/183-1

Vår dato:
11.05.2009

Innspill til videreføring av arbeidet til Kif-komiteen fra april 2010

Nåværende Komité for integreringstiltak — kvinner i forskning (Kif-komiteen) ble nedsatt av Kunnskapsdepartementet i april 2007 med en virketid på tre år. Komiteens mandat ble utvidet til også å gjelde forskningsinstituttsektoren og samtlige departement. Selv om det er ett år til nåværende virkeperiode er over, er det viktig for komiteen å få avklart departementets holdning til om det blir en videreføring av en tilsvarende ordning. Dette er for det første et spørsmål om komiteen må starte en prosess for å sikre forankring av aktiviteter komiteen har igangsatt, så som Ressursbank for likestilling i forskning (<http://www.kvinneriforskning.no>) og nettverket for likestillingsarbeidere, eller eventuelt en avvikling av disse. En avklaring er også viktig i forhold til nye mulige aktiviteter komiteen står overfor.

Universitets- og høgskolesektoren

Kif-komiteen opplever at likestilling i forskning i større grad enn tidligere er befestet som et relevant diskusjonstema i sektoren. Likevel får vi stadig bekreftet at å nå de nasjonale målene om kjønnsbalanse, som nå senest er bekreftet i St. meld. nr. 30, tar tid. UH-sektoren er i stadig endring, det være seg fusjoner, sammenslåinger, eller endringer i finansieringsmodeller. Dette krever at noen holder fokuset på likestilling oppe.

Ressursbank for likestilling i forskning har blant annet vist at flere av de statlige høgskolene enten mangler handlingsplaner for likestilling eller har planer som er gått ut på dato (se <http://kvinneriforskning.no/c42441/nyhet/vis.html?tid=56881>). De yngste universitetene viser særlige utfordringer når det gjelder å jobbe systematisk med denne tematikken, (se <http://kvinneriforskning.no/c42441/nyhet/vis.html?tid=54581>). Kunnskap om likestilling i forskning, om situasjonen ved egen institusjon, og forankring av arbeidet på de ulike nivåene ved institusjonene er høyst variable. Så selv om likestillingsarbeidet har fått økt status, er det fortsatt en vei å gå før likestillingsarbeidet er integrert i institusjonenes virksomhet. Dette er noe Kif-komiteen får bekreftet gjennom økt pågang fra institusjonene om å bidra aktivt i prosesser som for eksempel utvikling av handlingsplaner og forespørsel om besøk av komiteen. Vi ser også at den muligheten Kif har til å spre kunnskap, erfaringer og informasjon blir godt mottatt.

Forskningsinstituttene

Foruten å aktivt være i dialog med UH-sektoren har denne komiteen fått utvidet sitt mandat til også å gjelde forskningsinstituttene. Dette har vært utfordrende. Grunnene til det er blant annet:

- at det ikke var foretatt noen undersøkelser når det gjaldt likestilling i denne sektoren
- det mangler nyansert statistikk over kjønnsfordelingen på stillingsnivå
- uklarhet i forhold til hvordan sektoren skal håndheve aktivitets- og redegjørelsesplikten som er nedfelt i lov om likestilling
- fordi sektoren har en svært heterogen organisering, har den vært vanskelig å komme i inngripen med.

Siden komiteen ble oppnevnt, har den jobbet systematisk med dette ved å:

- ha initiert to utredninger, hvorpå den ene er ferdig (*Arbeidsvilkår i norsk forskning* NIFUSTEP 9/2009). Den andre utredningen foretas av Institutt for samfunnsforskning med frist 31. august 2009.
- kontakte Norges forskningsråd som både har et administrativt og et strategisk ansvar for denne sektoren. Forskningsrådet har nå varslet sektoren at de vil be om en mer nyansert statistikk fra og med 2010.
- kontakte Likestillings- og diskrimineringsombudet for å avklare aktivitets- og redegjørelsesplikten og hvordan disse pliktene kan relateres til forskningsinstituttsektoren. Dette er så kommunisert videre til Norges forskningsråd som har videreformidlet dette til sektoren.
- besøke enkelte forskningsinstitutter, og kontakte FFA, Abelia og FiFo. Komiteen har mål om å samarbeide med FFA om en konferanse for sektoren høsten 2009 der bl.a. resultatene av de grep Kif-komiteen har tatt skal presenteres.

Det er to foreløpige konklusjoner vi vil trekke av dette. For det første har innlemming av instituttsektoren vært svært relevant og interessant. Men fordi arbeidet har krevd stor oppmerksomhet og vært tidkrevende, vil det være svært uheldig å stoppe opp arbeidet i april 2010. Vi håper at konferansen til høsten blir en realitet, noe som vil være første ordentlige dialog med sektoren som helhet.

Når arbeidet med UH-sektoren og forskningsinstituttsektoren sees under ett blir den tredje konklusjonen at det ikke vil være strategisk riktig å utvide Kif-komiteens mandat ytterligere.

Opprettholdelse av ordningen - veier videre

Tilbakemeldinger Kif-komiteen får på sitt arbeid er at dette er viktig for å holde fokuset oppe (se for eksempel uttalelser fra Norges forskningsråd <http://kvinneriforskning.no/c424411nyhet/vis.html?tid=57390>). Komiteen bidrar med læring og utveksling av erfaringer, for eksempel gjennom formelle institusjonsbesøk, deltakelse på interne seminarer og rådgivning til institusjonene, styrking av kunnskapsgrunnlaget og i departementers arbeid med likestilling (Kif-komiteen inngår i Nærings- og handelsdepartementets Handlingsplan for meir entreprenørskap blant kvinner 2008-2013), og ikke minst i forhold til Kunnskapsdepartementets eget arbeid (for eksempel arbeidet med å utlyse og innstille til Likestillingsprisen, samt utredningen vedrørende nasjonale tiltak som ble overlevert departementet 30. april 2008, se for øvrig årsrapporteringen for 2008).

Hittil i perioden har vi dessuten erfart økt internasjonal interesse for komiteens arbeid, hvilket blant annet har ført til en styrking av Ressursbankens engelske sider, og at Ressursbanken nå inngår i et nyhetsbrev publisert på engelsk. Når det gjelder det nasjonale arbeidet, har de internasjonale kontaktene ført til økt kunnskapsgrunnlag og hatt en klar læringseffekt for oss og vårt arbeid.

Når det gjelder mulige veier videre for arbeidet med integrering av likestilling utover denne komiteens funksjonstid, har vi følgende synspunkter:

- Kunnskapsdepartementet bør videreføre ordningen med en nasjonal komité. Måten komiteen er konstruert på, dvs. oppnevning, mandat og plassering av sekretariat, har vakt interesse ut over landets grenser. Komiteen skal blant annet presenteres som et eksempel på et såkalt "best case" på nasjonalt nivå på EUs konferanse *Changing research landscapes to make the most of human potential* 14.-15. mai i Praha. Da sekretariatet presenterte komiteen ved et møte i EU-kommisjonen (møte i Helsinkigruppen) i april 2007, ble arbeidet svært godt mottatt. Erfaringskonferansen som ble avholdt i Sveits i oktober 2008 er et konkret resultat av dette. Vi mener derfor det bør svært gode grunner til for å endre selve konstruksjonen. Komiteen anser UHR som en egnet videre forankring, pga den sentrale plasseringen i UH-sektoren.
- Ut fra erfaringene med arbeidet for likestilling i instituttsektoren, mener vi at en ytterligere utvidelse av mandatet vil redusere mulighetene til å nå de mål som er satt når det gjelder kjønnsbalanse. Mandatet kan eventuelt inneholde en formulering om at komiteen bruker ervervet kunnskap og erfaring til også å diskutere rekruttering til forskning — for eksempel real- og teknologifagene og andre mannsdominerte fagområder. Vi vil heller foreslå noen konkrete arbeidsoppgaver det vil være relevant for neste komité å ta fatt på:

- Mer systematisk satsing på kvinner og ledelse, herunder utvikling av likestillingskompetanse blant ledere.
- Vurdere sammenhenger mellom rekruttering, internasjonalisering og likestilling. I utgangspunktet ligger det et økt potensial i å rekruttere kvinner internasjonalt, og da kanskje særlig innen fagområder som i en norsk sammenheng er mannsdominerte. Vi vet i dag lite om i hvilken grad internasjonaliseringsstrategier og likestillingsstrategier sees i sammenheng, og hvilke synergier dette i så fall kan ha. En slik problematikk vil dessuten kunne være av interesse for andre prosesser regjeringen har initiert gjennom St.meld. nr. 13 (2008-2009) *Klima, konflikt og kapital* og St. meld. nr 11 (2007-2008) *På like vilkår: Kvinnens rettigheter og likestilling i utviklingspolitikken*.

Innspillet har vært diskutert og sirkulert i Kif-komiteen, men vil bli endelig vedtatt i Kif-komiteens møte 15. juni i år.

For komiteen,

Gerd Bjørhovde (sign)
Leder

Linda M. Rustad
seniorrådgiver